

DET BEHØVER IKKE VÆRE DYRT:

De billige geværer rammer også

Mange jægere køber haglgeværer i prisklassen 15.000-25.000 kr. Det er økonomi, smag og holdning, der afgør valget af våben for de fleste. Men der findes også billige geværer i butikkerne. Jæger har kigget på de billige haglgeværer. De kan også ramme.

Tekst og foto: Thorkild Ellerbæk

FAIRs forskellige over/undere er – som vores testgevær – ikke de billigste af de billige. De fås også i mange udgaver, bl.a. denne camouflaged udgave med syntetisk skæfte. Det er et gevær til det hårde liv på havet eller ved fjorden.

VÅBEN: Hvor mange penge har du til at købe et nyt haglgevær for? Har du lyst til at bruge opsparingen? Er du helt fri af påvirkning fra andre og vil bare have et gevær, som du kan bruge på jagt og på flugtskydningsbanen, så er der mange muligheder på hylderne i de danske jagtforretninger.

Der behøver ikke være stemplet Beretta, Browning eller Guerini på løbet af dit haglgevær. Selvfølgelig ikke. De billige udgaver kan skyde, ramme, og de kan også holde til mange skud. Må-

ske er udseendet ikke som de dyre. Det er i bund og grund et spørgsmål om at finde et gevær, der passer til dig og din økonomi.

Det er helt oplagt, at – som i alle andre sammenhænge – pris og kvalitet hænger sammen. Der er en helt særlig fornemmelse ved at eje og skyde med et dyrt gevær. Det kan være drømmen, som er opfyldt, og man skal ikke underkende, at et dyrt gevær i realiteten også er bedre.

En Beretta eller Browning over/un-

der til flere hundrede tusinde kroner er et smukt og meget velskydende våben. Prisen afspejler valg af de bedste materialer og ikke mindst mange timers håndarbejde i den endelige finish. Det giver bedre balance og bedre våben.

Om vi skyder bedre, rammer flere fugle eller lerduer, fordi vi har brugt det samme beløb, som en bil koster, skal jeg lade være usagt. Når alt kommer til alt, er det skytten, der rammer, og det er dybest set i hovedet og i teknikken, at træfsikkerheden er place-

Lægger man et billigt tyrkisk gevær ved siden af en billig italiener, ser det sådan ud. Her er det en Dickinson Hunter (tyrkiske AKUS) ved siden af en Jaguar Gold-udgave. I maskinrummet er der ikke så megen forskel – i de fleste tilfælde er teknikken i en over/under den samme.

ATA Arms er en af de mere kendte tyrkiske producenter. Der er et bredt udvalg af geværer lige fra pumpguns til over/undere, som vi kender dem. Også i den billige ende og i samme standard som de fleste andre fra Tyrkiet.

ret. I
nisk
M
skyd
resu
billi
udg
billi
den
våb
som
de h
og h
der:
skel
ger
er g
det

De
Når
geva
de t
mar
ved
ver
ker”
i go
lang
ikke
pris
som
kom
tro,
ning
De
næs
det,
Mar
min
så e
svæ
i f.e
Det
sam
navn
og h
det.
So
ter e
er p
ring
brik
form
tekn
deli
H
Gar
pro
mør
mar
tion
virk

ret. Men god balance og superhøj teknisk kvalitet hjælper altså.

Min erfaring er samtidig den, at på skydebanen kan jeg ofte få de samme resultater med et masseproduceret billigt gevær, som jeg kan med en dyr udgave. Gennem årene har jeg i den billige ende skudt med stort set alt fra den billigste Baikal til tyrkiske haglvåben og italienske discountudgaver, som måske ikke syner af så meget, men de har alle haft velfungerende teknik og har for det meste været det, jeg kalder: lige ud af kassen-oplevelser. Forskellen fra de enkelte billige våben ligger meget ofte i geværets balance. Det er generelt vigtigt med balance, men det er samtidig en individuel oplevelse.

De tyrkiske geværer

Når vi piller en lille håndfuld billige geværer ud, kommer vi ikke uden om de tyrkiske geværer, som der er rigtig mange af på markedet i disse år. Vi er ved at være ovre den tid, hvor der bliver rynket på næsen af en "billig tyrker". Og med rette. De fleste af dem er i god kvalitet, og efterhånden er der langt imellem tyrkiske geværer, som ikke holder standarden i den billige prisklasse. Der HAR været eksempler, som har været bedst tjent med ikke at komme i almindeligt brug, og jeg vil tro, at disse "fejlskud" ikke er i forretningerne mere.

De tyrkiske producenter kommer næsten allesammen fra Huglu-området, hvor der ligger en del fabrikker. Man skal også vide, at det er helt almindeligt, at de leverer til hinanden, så en helt entydig oprindelse kan være svær at slå fast. Men sådan er det også i f.eks. den italienske Brescia-region. Det er også en kendsgerning, at det samme gevær kan have forskellige navne, alt efter hvor det ender henne, og hvem der importerer og forhandler det.

Som hos alle andre masseproducenter er det CNC-styrede maskiner, der er produktionsformen. Og min erfaring er, at de bedste af de tyrkiske fabrikker har styr på denne produktionsform, lige fra selve den grove del af teknikken (låsetøj og løb) til den endelige finish med lasergraveringer.

Hos italienerne i området omkring Gardone Val Trompia i Norditalien er produktionen indrettet efter samme mønster. Store produktionslinjer og mange våben i den samlede produktion. Her er der en række familieejede virksomheder, som har valgt at gå ef-

Bøsse-mager Brian Lauridsen, Stauning:

Personligt og fagligt mener jeg, at billige våben ofte er en dyr mellemvej til det våben, som de fleste jægere alligevel ender med at købe.

Jeg frygter, at der er et værditab, når man køber billigt. Og lur mig, om fem år, når disse våben begynder at skulle handles tilbage igen i butikkerne, så vil byttepriserne være lave.

Men der kan være god mening i at købe et billigt gevær, hvis man ikke har så mange penge, ikke forventer at skyde ret mange skud på jagt-/skydebanen eller slet ikke går op i teknik, udseende og holdbarhed.

Min favorit blandt disse tre er Jaguars Tecni Mec Fair. Den er fremstillet i bedre materialer og med bedre tilpasninger. Jeg vil klart foretrække den på den tekniske side. Kosmetisk er den knap så appetitlig på grund af billigere træ med kunstig overflade. De to tyrkere har til gengæld brugt "rigtigt" træ, og det giver et indtryk af et dyrere og bedre våben, men det er ikke tilfældet efter min mening. Jeg mener, at tyrkiske våben i den prisklasse halter gevaldigt efter i indvendig samlekvalitet og finish.

Der er ofte en del dumme små fejl med dem, som for eksempel at ejektoren aktiveres ved åbning uden skud, og der er omskifterproblemer, som er mangel på slutkontrol fra fabrikens side. Jeg er heller ikke begejstret for kvaliteten på de materialer, de bruger. Det virker, som om de ikke helt har forstået det.

Det værste er fælles for dem alle tre, at de ikke har nogen passiv sikkerhed. Det vil sige, at de ikke har nogen fangsikring.

Så det er egentlig lige meget, hvilket af geværene der bliver tabt eller får et slag; de er alle i stand til at gå af, og det er det mest betænkelige.

Jeg er godt klar over, at det er de billigste indgangsmodeller, men derfor bør man ikke spare på en sådan livsvigtig funktion.

ter store produktioner til rimelige priser. Man kan kalde dem discountudgaver af deres bedste våben. I nogle af disse er der tale om en væsentlig del af produktionen, som kører sideløbende med dyrere udgaver.

Mens vi kender "levetiden" på de fleste af de kendte geværer fra f.eks. Italien, mangler vi stadig at vide, hvor meget deres tyrkiske konkurrenter kan holde til i længden. Ser vi bort fra de uheldige tyrkiske geværer, som gennem tiden er endt i Danmark, tegner der sig et billede af geværer, som ikke ender på bøsse-magerens arbejdsbord i tide og utide.

Den tekniske kvalitet skal vurderes fra mærke til mærke, uanset om de kommer østfra eller fra Italien.

Udvalget er stort

Der er en del flere billige geværer i butikkerne. Fra Tyrkiet er det navne som ATA Arms, Huglu, Girsan, Akkar, Kommando Arms og Khan. De ligger i den billige prisklasse, men fås også i dyrere udgaver. Fra Italien kommer geværer fra FAIR i mange udgaver, også under navnet TecniMec. Det kan også være billige udgaver af Rizzini og Sabatti fra Italien eller Lanber fra Spanien. Der kan også findes andre nye geværer i denne prisklasse med

navne, som ikke er så kendte. Det kan være enkeltimport til forhandlere eller lignende.

Vi skal ikke glemme russiske Baikal, som ikke produceres mere, men som står i nye udgaver mange steder. De har deres trofaste fans og er slet ikke dårlige våben. De skyder godt, og i kraft af deres konstruktion kan de holde til det meste. I nogle kredse er Baikal i dag nærmest kult.

En helt anden mulighed er jo at købe et brugt våben. Det er indgangen til de dyrere geværer for mange, som ikke ser et spritnyt gevær som den eneste løsning. Vi fortæller senere i Jæger om gode råd ved køb af brugt og tester et udvalg af brugte geværer.

Det er muligt at finde haglgeværer, der er billigere end dem, vi har med her. I denne omgang har vi ikke taget billige halvautomater og pumpguns med. Det er en kategori for sig selv, og den vender vi tilbage til.

I testen har jeg valgt tre forskellige geværer i den billige kategori. To af dem er ikke overraskende tyrkisk-producerede, og den tredje er italiensk. De er alle fra velkendte producenter, hvor jeg forventer en kvalitet, som passer til prisen.

thorkild@ellerbaek.eu

Webley & Scott-model 950

Det er ikke en engelsk over/under fra det hæderkronede Birmingham-firma. Det er alene navnet, som har relation til klassikeren, som stoppede produktion i England i slutningen af 80'erne. Denne kommer fra tyrkiske Kommando Arms, som også sælger under eget navn.

Webley & Scott fra Kommando Arms er et ret elegant våben. Det har ejektor, som er meget effektiv, og det ligger som de øvrige i den lette ende af vægtskalaen.

Graveringerne er fuglemotiver, og fasanerne letter hen over baskylen. Det er et eksempel på, at de tyrkiske producenter er gode til lasergraveringerne, når det skal være.

Egentlig er det meget passende at koble Webley & Scott til en sådan transaktion. I storhedstiden producerede W&S nemlig mange geværer, som blev solgt med helt andre navne stemplet i baskylen. Bl.a. fik Holland & Holland geværer fra Birmingham. Låsen er anderledes lavet end de fleste, da det er en smedet enhed, som kommer ud af maskinen i en ret grov version. Derefter tager CNC-maskinerne over og finpudser hele låsekonstruktionen i en fortløbende produktion.

De nævner selv, at der er tale om en tæt og kompakt "samling", som også viser sig ved testskydningen. Som så mange andre er denne 950'er lige stram nok i låsetøjet og skal altså "skydes til". Hvis man ikke lige hører til de stærke, kan det være træls at skulle håndtere noget, der går så stramt, og specielt nyjægere, som ikke lige har erfaringen med at "tage godt ved", kan opleve det som en hindring. En tur til bøsseværkstedet med lidt finpudsning vil dog gøre underværker. Det er et let gevær på ca. tre kilo med lys baskyle med lasergraverede fugle. Der er pænt skæftetræ, og den endelige finish med f.eks. tilpasning mellem træ og metal passer til prisen. Webley'en leveres med 71 cm løb, ejektor og ventileret sigteskinne på seks millimeter. Der er ikke nogen ventilering mellem piberne, hvilket jeg synes er godt. Det er ofte der, snavset sætter sig, og kan være bøvlet at rengøre.

Der er en god balance, som gør, at det er behageligt at skyde med. Gummibagkappen er med til, at rekylen ikke er noget, man bemærker. Jeg vil ikke sammenligne sådan en over/under med f.eks. en Browning eller en Beretta, som koster det tredobbelte. Men de fleste danske jægere med normal jagtaktivitet og normal skydeaktivitet på flugtskydningsbanen vil være godt udrustet med dette gevær. Den er ny på markedet til 5.999 kroner. (Importør: Normark A/S, testgevær udlånt af samme).

Lys baskyle og meget sorte løb, som vi kender en Yildiz. Den fås også med sort baskyle og med syntetisk skæfte. Så der er en del at vælge imellem.

Jeg kender en del forskellige udgaver af Yildiz-geværene, og jeg synes, at de repræsenterer noget gedigent i den ende af den prisklasse, vi taler om her. Det er måske ikke altid de smukkeste våben.

Det er en helt almindelig over/under, der bygger på en over/under-bokslås med skruefjedre. En gennemprøvet konstruktion, som også ses i mange dyre udgaver af over/undere. Dette gevær er også i den lette ende af skalaen med sine godt og vel tre kilo. Det kan i nogle tilfælde være i underkanten og have negativ indflydelse på rekyl. Men det er ikke tilfældet her. Den gode balance gør, at rekyl ikke føles generende.

Yildiz er en stor fabrik. Som de fleste andre producenter af jagtgeværer har de også en stor produktion af våben til politi, militær og andre professionelle grene. Det betyder også, at de har kunnet opbygge en produktionslinje, som kan fremstille alt til deres geværer. Lige fra deres egen 4140-stållegering til de færdige skæfter. Her er der ikke tale om at handle eller bytte med andre producenter. En Yildiz over/under i den udgave, vi tester her, er jo ikke et gevær, som gør sig bemærket. Det er i den lette ende, men den rimelig gode balance i geværet gør det let at skyde med og som andre våben fra producenten, jeg har skudt med, ikke specielt trægt i låsetøjet.

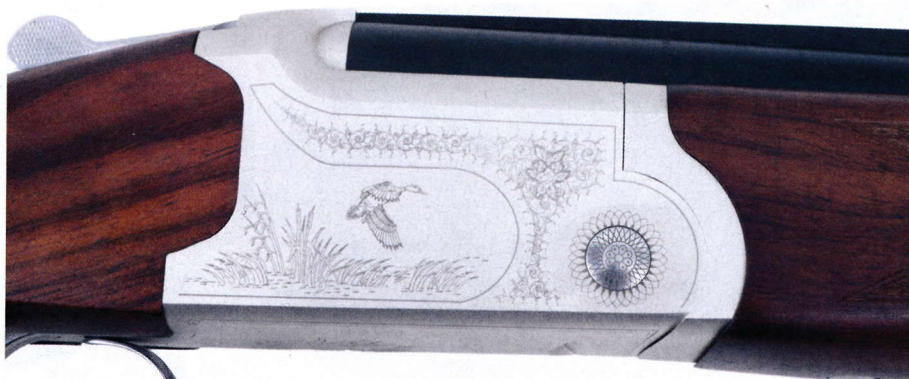
Der er som nævnt mange udgaver på hylderne, bl.a. kan de fås med forskellige skæftelængder, hvilket f.eks. kvindelige nyjægere sætter pris på. Der er også flere forskellige løbslængder at vælge imellem.

Vi er igen i den overkommelige prisklasse til **5.295 kroner**.

(Prisen varierer efter model og udførelse. Importør: Jaguargruppen. Testgevær udlånt af Kr. O. Skov, Bording).

Yildiz SPZ

Yildiz er et af de tyrkiske navne, som har været kendt i Danmark i efterhånden mange år. Der står Yildiz på mange forskellige geværtyper lige fra billige pumpguns til mere sofistikerede over/under-geværer. Der er også side-by-side-udgaver at finde hos nogle forhandlere. Men i denne sammenhæng drejer det sig om deres "standard"-over/under med letvægtslås.

Det er lidt svært at se, om grånden på baskylen er lasergraveret, eller om det er stemplet ind under tryk efter den gammeldags metode. Det er ikke en bemærkelsesværdig gravering, men nok ikke det afgørende for en køber til dette gevær.

Der er ikke ejektor på Yildiz-geværet. Det er i bund og grund også et spørgsmål om temperament, om man vil have patronhylstrene smidt bagud automatisk. I de fleste skudsituationer kan vi nok alle sagtens nå at tage hylstre ud og genlade inden næste skud. Det holder også prisen nede.

Jaguar Gold Diamond

Det dyreste gevær blandt de tre billige i denne test er Jaguar Gold Diamond. Den er produceret af TecniMec (FAIR) i Italien efter Jaguargruppens specifikationer.

Overfladen på den lyse baskyle står meget klart, og der er ikke overfyldt med graveringer. Det enkle indtryk har lige fået en guldsnepe i midterfeltet. Et af de mere vellykkede udsmykninger på billige geværer.

Jaguars Gold Diamond har ejektor. Den er effektiv og smider godt bagud. Det "kunstige" FX Wood-skæfte ser meget naturligt ud, og laseroverfladen gemmer ikke strukturen i træet.

Konkurrencen mellem de italienske og tyrkiske producenter er meget hård i disse år. Tyrkerne rykker virkelig frem, og de store italienske huse som FAIR forsøger at være med både på prisen og på kvaliteten.

Det er nok ikke en helt retfærdig konkurrence, da produktionsomkostningerne i Tyrkiet er mindre, end de er i Norditalien. Lønningerne er større her, og måske har de italienske producenter heller ikke været hurtige til at omstille produktionsapparatet.

Når det er sagt, synes jeg, at denne Gold Diamond står sig godt over for de to "opkomlinge". Der er noget meget regulært "europæisk" (læs: italiensk) over Jaguaren. Konstruktionen er nærmest den samme teknisk set som de to andre, og det er vel også et bevis på, at den lås, italienerne har udviklet på i generationer, kopieres verden rundt og specielt i Tyrkiet.

Jaguaren fra FAIR har været på markedet i mange år, og der er solgt rigtig mange både herhjemme og i udlandet (under andre navne), så stabiliteten og kvaliteten kan der ikke sættes spørgsmålstegn ved. Denne udgave har samme vægt som de andre – nemlig lige omkring tre kilo. Igen et letvægtsgevær, hvilket skyldes, at låsen er bygget op i letvægtsstål.

Modellen fås i flere udgaver og med forskellige længder på skæfte og løb. Det er et gevær, de fleste vil kunne tage fra hylde og skyde med uden problemer. I min test synes jeg, at det virker lidt tungere end de andre på skydebanen. Det går ikke ud over balancen, men er mærkbart. Skæftet på Jaguar Gold Diamond er rigtig flot med flotte årringe. Men det er ikke den ægte vare. Italienerne har taget den moderne teknik med at lægge laserfilm på træskæfterne til sig for at holde priserne nede. Her hedder det FX Wood, og det virker, som det kan holde til lidt af hvert.

Med svindende udvalg i billigt valnøddetræ er FX Wood en erstatning, som kan blive fremtiden sammen med syntetiske skæfter.

Hvis man i denne prisklasse vil gå efter et gevær fra Europas våbencentrum i det nordlige Italien, er prisen på **7.995 kroner**. (Prisen varierer efter model og udførelse. Importør: Jaguargruppen. Testgevær udlånt af Kr. O. Skov, Bording).